

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (қабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz agzhanastana
agzhan_astana@mail.ru

Әдістемелік кеңесте
қаралды
хаттама №82
№162 бұйрық
23.08.2024 ж

«БЕКІТЕМІН» AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының директоры
М.А.Шорманбаева
23.08.2024 ж.

**«Жаһандық құзыреттілік: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру»
педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Астана қ., 2024

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2. ГЛОССАРИЙ	6
4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР	12
5 БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ	14
6 ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ	18
7 БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ	19
8 ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ	21
9 КУРСТАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ	24
10 ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	26

1. Жалпы ережелер

1.1 «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі-Бағдарлама): мақсаты, міндеттері, оқытудың жоспарланған нәтижелері, курстың құрылымы мен мазмұны, ұйымдастыру ерекшеліктері, курсты оқу-әдістемелік қамтамасыз ету, тыңдаушылардың білімдері мен дағдыларын бақылау және бағалау рәсімін айқындайды.

1.2 Бағдарлама білім алушылардың жаһандық құзыреттіліктерін қалыптастыру саласында педагогтердің кәсіби білім деңгейін арттыруға және кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруге бағытталға

Бағдарлама жаңа білім алуға, сондай-ақ мектепте «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқыту мен оқыту сапасын арттыру үшін бұрын алған кәсіби білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін педагогтердің ақпараттық, цифрлық, медиа, қаржылық сауаттылығын арттыруға және кәсіптік оқытуға бағытталған. Курс алты бөлімнен тұрады: «Этика және этикет», «Экологиялық мәдениет», «Азаматтық және патриотизм», «Өмір қауіпсіздігі», «Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Зайырлылық және дінтану негіздері».

1.3 Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып жасалған:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңының күші,
- 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293–VI ҚРЗ «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жарғысы.
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 15 желтоқсандағы №500 бұйрығымен бекітілген «Педагог» кәсіби стандартының атауы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 Бұйрығы. Педагогикалық этиканың кейбір мәселелері туралы
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасының атауы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 Бұйрығы. Жалпы білім беретін ұйымдарға арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары және факультативтер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы
- Қазақстан Республикасы Ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы

- Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, рухани білім беретін ұйымдардың білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттар тізбесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы №473 бұйрығының күші
- "Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізуге міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығының
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі №338 бұйрығымен бекітілген педагогтер лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларының атауы
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген педагогтің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидалары.

1.4 Бағдарламаның өзектілігі. БҰҰ - ның Тұрақты даму мақсаттары сияқты халықаралық стандарттар (атап айтқанда, 4-мақсат-жан-жақты және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету) білім беру бағдарламаларына жаһандық құзыреттерді енгізу қажеттілігін көрсетеді.

Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы (ЭЫДҰ) Білім беру үшін жаңа трансформациялық құзыреттерді белгіледі - 2030. Бұл жауапкершілікті алу қабілеті (этикалық компас), инновацияны құру дағдылары (әлеуметтік, экономикалық, мәдени), моральдық және интеллектуалдық жетілу, құндылық бағдары, құрмет, тыңдау, бейімделу, әртүрлі перспективалардан көру қабілеті.

ЭЫДҰ құжаттарында айтылғандай, жаһандық құзыреттіліктерді игеру көпмәдениетті қоғамдастықта үйлесімді өмір сүруге ықпал етеді, үнемі өзгеріп отыратын еңбек нарығында бейімделуге және өзін сенімді сезінуге, заманауи медиа платформаларды тиімді және жауапкершілікпен пайдалануға, халықаралық қоғамдастықтың дамуы үшін жауапкершілікті сезінуге мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы адам, оның өмірі, құқықтары мен бостандықтары болып табылады. Өскелең ұрпақтың денсаулығы, әл-ауқаты және жақсы білім алуы – Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтары, – деді Президент Қ.Тоқаев.

Білім министрлігі студенттердің негізгі құзыреттіліктерін дамытуды маңызды деп санайды. Өткен оқу жылынан бастап қазақ мектептерінде

«Жаһандық құзыреттер» курсы оқытылады, ол оқушылардың дүниедегі орнын анықтауға, бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыруға қажетті құндылықтарды, коммуникативті дағдыларды, этикалық стандарттар мен мінез-құлық көзқарастарын қалыптастыруға ықпал етеді. жаһандық азаматтық құзыреттері бар тұлға.

Мұғалімдердің кәсібилігін дамыту: Сингапурда, Гонконгта, Эстонияда, Финляндияда, Канадада және басқа да дамыған елдерде мұғалім өзінің кәсіби деңгейін тек ресми оқыту шеңберінде ғана емес, сонымен қатар бейресми түрде тренингтерге, вебинарларға, шеберлік сыныптарына қатысу, әріптестерімен өзара әрекеттесу, мектепте оқытудың ішкі түрлеріне қатысу арқылы көтереді. Жалпы әлемде педагогтың үздіксіз кәсіби дамуын тек педагогикалық жоғары оқу орындары ғана емес, сонымен қатар біліктілікті арттыру провайдерлері де жүзеге асырады.

Қазіргі әлем өмірдің барлық салаларына, соның ішінде білімге енетін жаһанданудың қарқынды процестерімен сипатталады. Бұл тұрғыда мұғалімдер тиімді жұмыс істеу және оқушыларды жаһанданған әлемде өмір сүруге дайындау үшін кәсіби білімге ие болуы керек.

Жаңа пәнді оқыту педагог кадрлардың кәсіби дайындығын талап етеді. Кәсіби білімі мен құзыреттілігі бар педагогтар алты бөлімді (бірліктерді) қамтитын курс бағдарламасын оқу процесіне біріктіре алады және оқушылардың сыни ойлауын және әлемдік проблемаларға жауапкершілікпен қарауын қалыптастыруға ықпал етеді.

Қазақстандық білім берудің қазіргі заманғы шындығын талдау білім беру жүйесіндегі басты трендтер оқытудың жаңа форматтарын, әдістемелері мен технологияларын іздеумен ғана емес, сонымен қатар білім беру процесіне қатысушылардың және бірінші кезекте педагогтардың жаңа рөлдерімен де байланысты екендігін айғақтайды. Бұл жағдайда қазіргі білім беру ұйымдарында сарапшы, тәлімгер, білім беру процесінің дизайнері, бірегей контент жасаушы, тьютор және навигатор рөлдерін игеретін мұғалімдердің ескі және жаңа рөлдерді жетілдіруі әсіресе тез жүреді.

Бағдарлама-бұл тақырыптың өзектілігін, мақсатты аудиторияға мамандануды, оқытудың инновациялық әдістерін қолдануды және кәсіби даму мен кәсіби құзыреттілікті жетілдіруге бағытталған педагогтардың біліктілігін арттырудың инновациялық тәсілі. Бағдарлама халықаралық білім беру қауымдастығы мойындаған негізгі ережелерді, әлемдік үрдістерді қамтиды.

1.5 бұл білім беру бағдарламасы талаптарды анықтайды:

- оқыту нәтижелеріне бағдарланған педагогтерді даярлау мазмұны;
- жаһандық құзыреттілік саласында педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту;
- педагогтердің ақпараттық-коммуникациялық технологиялар негіздерін меңгеру деңгейіне;
- оқу процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру нысандары;
- біліктілікті арттыру курстары шеңберінде педагогтерді аралық және қорытынды аттестаттау.

1.6 «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» білім беру бағдарламасының біліктілігін арттыру курстарының ұзақтығы 108 академиялық сағатты құрайды.

2. Глоссарий

2.1 Бағдарламаның глоссарийі келесі негізгі ұғымдарды қамтиды:

<i>Терминдер</i>	<i>Анықтамасы</i>
Азаматтық	адамның өзін белгілі бір мемлекеттің азаматы ретінде сезінуіне, өзінің Отанына, өзі тұратын және жұмыс істейтін елге жататындығын сезінуге мүмкіндік беретін жеке басының сапасы
Байланыс	((лат. communicatio-хабарлама, жіберу) мазмұны бір тілдік қоғамдастық мүшелері арасындағы өзара түсіністік пен өзара іс-қимылға қол жеткізу үшін ақпарат алмасу болып табылатын белгілі бір қызмет түрі
Білім сапасы	білім беру қызметінің тиімділігінің кешенді сипаттамасы, сондай-ақ білім алушы мен тәрбиеленушіні даярлаудың мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына, жеке тұлғаның, қоғамның және мемлекеттің қажеттіліктеріне сәйкестігі
Білім	адамгершілік, зияткерлік, мәдени, дене бітімін дамыту және кәсіби құзыреттілікті қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын тәрбие мен оқытудың үздіксіз процесі
Білім беру бағдарламасы	оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені
Білім беру қызметі	білім беру субъектілерінің мақсатты, педагогикалық негізделген, дәйекті өзара әрекеттесу процесі, оның барысында жеке тұлғаны оқыту, дамыту және тәрбиелеу міндеттері шешіледі;
Білім беру мониторингі	білім беру процестерін, білім алушылар контингентін, желіні жүзеге асыру нәтижелері мен шарттарының өзгеру жай-күйі мен динамикасын, сондай-ақ білім беру ұйымдары қызметінің жетістіктерінің рейтингтік

	көрсеткіштерін жүйелі бақылау, талдау, бағалау және болжау
Дінтану	бұл пәнаралық ғылым немесе зерттеу пәні дін, діндарлық, діни бірлестіктер, діни тәжірибелер, мифология, діни философия және атеистік ілімдер болып табылатын ғылыми зерттеу саласы.
Жалпы білім беретін мектеп	бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, сондай-ақ білім алушылар мен тәрбиеленушілерге қосымша білім берудің оқу бағдарламаларын іске асыратын оқу орны
Қаржылық сауаттылық	адамның әл-ауқаты мен өмір сүру сапасын жақсартуға алып келетін қаржылық мінез-құлық саласындағы білімдерінің, дағдылары мен ұстанымдарының жиынтығы. Қазіргі заманғы мектептің аса маңызды қажеттіліктерінің бірі экономикалық ойлау қабілеті дамыған тұлғаны тәрбиелеу болып табылады
Құзыреттілік	қызметкердің қолда бар білім мен дағдыларды өз саласында оның сараптамалық араласуын қажет ететін позицияда іс жүзінде қолдану қабілеті.
Құзыреттілік	адамның әр түрлі жағдайларда мәселелерді шешуге қажетті білімін немесе іс-әрекетін көрсету қабілеті, білім мен өмірлік жағдаяттар арасында байланыс орнату қабілеті
Медиа білім беру	фотосуреттерді, бейнелерді және аудио материалдарды қоса алғанда, цифрлық технологияларды пайдалана отырып, медиа мазмұнды талдау, бағалау және жасау мүмкіндігі
Медиа сауаттылық	бұл адамға әртүрлі бұқаралық ақпарат құралдарындағы материалдарды дұрыс бағалауға, талдауға, насихатты жарнамадан және басқалардан ажыратуға мүмкіндік беретін білім мен дағдылар
Оқыту	білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін игеру, қабілеттерін дамыту, күнделікті өмірде білімді қолдану тәжірибесін игеру және өмір бойы білім алу мотивациясын қалыптастыру бойынша іс-әрекетін ұйымдастырудың мақсатты процесі

Оқыту нәтижелері	білім беру бағдарламасын меңгеруде оқушылардың алған және көрсеткен білім, білік және дағдыларының көлемі және бағалау арқылы расталған қалыптасқан құндылықтар мен көзқарастар
Педагог	тиісті салада педагогикалық немесе өзге де кәсіптік білімі бар және білім алушыларға және (немесе) тәрбиеленушілерге білім беру және тәрбиелеу, білім беру қызметін әдістемелік қамтамасыз ету немесе ұйымдастыру саласындағы педагогтің кәсіптік қызметін жүзеге асыратын адам
Педагогтің кәсіби құзыреттілігі	бұл мұғалімнің кәсіби мәселелер мен міндеттерді кәсіби қызмет жағдайында шешу қабілеті. Бұл еңбектің тиімділігі мен тиімділігін анықтайтын білім мен дағдылардың жиынтығы. Бұл жеке және кәсіби қасиеттердің жиынтығы
Педагогтің кәсіби білімі	білім беру саласындағы стратегиялық құжаттарды, мәдени құндылықтар мен оқыту теориясын білу негізінде сапалы оқытудың педагогикалық тәсілдерін түсінеді
Педагогтің кәсіби дамуы	өзінің кәсіби өсуін басқарады және тиімді педагогикалық қызмет үшін құзыреттерді дамытады
Педагогтердің біліктілігін арттыру	жаңасын алуға, сондай-ақ оқыту мен оқу сапасын арттыру үшін бұрын алынған кәсіби білімдерді, дағдыларды, дағдылар мен құзыреттерді сақтауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны
Педагогтердің іс-әрекетін курстан кейінгі қолдау	курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы педагогтің кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі
Педагогикадағы құзыреттілік	оқушылардың білім, білік, дағдыны қолдануға дайындығында көрінетін оқу үрдісінің мазмұнын меңгерудің кешенді нәтижесі. Сондай-ақ теориялық және практикалық мәселелерді шешу үшін әртүрлі өмірлік жағдайларда әрекет әдістерін қолдана білу.
Педагогикадағы құзыреттілік	ғылыми білімді салалық ғылыми білімге саралау кезінде белгілі бір қызмет түрін (бұл жағдайда педагогикалық) жүзеге асырудың шығармашылық қабілеті мұғалімнің

	оқушыларды өзін-өзі жүзеге асыруға сәтті дайындауына баса назар аударады.
Тіршілік қауіпсіздігі	адамның денсаулығына, өміріне, мүлкіне, заңды мүдделеріне қауіп төндіретін қауіпті факторлардың туындау мүмкіндігі төмендетілген қоршаған ортаның, Еңбек және оқу жағдайларының, тамақтану мен демалыстың қолайлы, қалыпты жағдайы
Тіршілік қауіпсіздігі	бұл адамға (табиғатқа) қауіп төндіретін қауіптерді, олардың көріну заңдылықтарын және олардан қалай қорғану керектігін зерттейтін білім саласы. Анықтамада үш тармақ маңызды: қауіп, адам (табиғат), қорғаныс
Шығармашылық	таңдану және тану, стандартты емес жағдайларда шешім табу қабілеті; әр түрлі қызмет салаларында көрінуі мүмкін адамның шығармашылық ойлауға бейімділігі; жаңа нәрсені ашуға және өз тәжірибесін терең түсінуге бағдарлана білу
Этика	адамгершілік, мораль туралы білім, оқу; мораль, адамгершілік қоғамдық сананың нысаны ретінде, адамның тіршілік әрекетінің маңызды нысандарының бірі ретінде зерделеу объектісі болып табылатын философиялық ҒЫЛЫМ
Этикет	адамгершілік, мораль туралы білім, оқу; мораль, адамгершілік қоғамдық сананың нысаны ретінде, адамның тіршілік әрекетінің маңызды нысандарының бірі ретінде зерделеу объектісі болып табылатын философиялық ҒЫЛЫМ
Экологиялық мәдениет	бұл адамдардың табиғатты, қоршаған әлемді қабылдау деңгейі және олардың ғаламдағы орнын, адамның дүниеге көзқарасын бағалау

3. Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бұл бағдарламаның жаңалығы бірқатар негізгі аспектілерде жатыр:

Курс бағдарламасы интерактивті оқыту әдістерін және цифрлық технологияларды қолдануды қамтитын оқытудың инновациялық әдістері мен тәсілдерін ұсынады. Бұл әдістер мұғалімдер мен олардың оқушыларының сыни ойлауын, шығармашылық және ынтымақтастық дағдыларын дамытуға бағытталған.

Пәнаралық тәсілді енгізу педагогтарға білімнің әртүрлі салалары арасындағы байланысты көруге және оларды күрделі мәселелерді шешуге пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл жаһандық мәселелерді тереңірек түсінуге

және әртүрлі пәндерден алынған білімді оқу процесіне кіріктіру дағдыларын дамытуға ықпал етеді.

3.2 Курстар бағдарламасының Қазақстан Республикасында баламасы жоқ. Курстар бағдарламасы жаһандық құзыреттілікті дамыту саласындағы үздік халықаралық тәжірибелер мен тәжірибелерге негізделеді. Мұғалімдер басқа елдердің табысты білім беру жобалары мен бағдарламаларының мысалдарын зерттейді, бұл оларға озық тәжірибені қабылдауға және оны жұмыс жағдайларына бейімдеуге мүмкіндік береді.

Мұғалімдердің кәсіби қызметін жетілдірудің интерактивті әдістері ынтымақтастық пен желілік өзара әрекеттесу элементтерін қамтиды. Мұғалімдер командада жұмыс істеуге, тәжірибе мен ресурстармен алмасуға үйренеді, бұл олардың кәсіби өсуі мен дамуына ықпал етеді.

3.2 Курс бағдарламасы қазіргі білім беру ортасында жұмыс істеу үшін қажетті практикалық дағдыларды дамытуға баса назар аударады. Бұған білім беру жобаларын әзірлеу және іске асыру, оқыту үшін цифрлық құралдарды пайдалану, сондай-ақ олардың педагогикалық қызметін бағалау және түзету мүмкіндігі кіреді.

3.3 Модульдер мен тақырыптардың атауы түріндегі бағдарлама тақырыбының мазмұны 1-кестеде келтірілген.

Кесте 1. Жалпы білім беретін мектеп педагогтері үшін «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасының мазмұны

Модульдердің атауы	Тақырыптардың атауы
Модуль 1. Этика және этикет	1.1 Әдептілікке кіріспе және оның мұғалімдер үшін маңызы. Шет елдердегі педагогикалық этика (Финляндия мысалында). 1.2 Мұғалімнің кәсіби этикасы және оның оқу іс-әрекетіндегі рөлі. 1.3 Білім беру ортасындағы этикет. 1.4 Педагогикалық тәжірибедегі этикалық дилеммалар. Ситуациялық есептерді шешу. 1.5 Этикет: негізгі ережелер мен мәдени айырмашылықтар.
Модуль 2. Азаматтық пен патриотизм	2.1 Азаматтық тәрбие және ұлттық тәрбие негіздері. 2.2 Тәрбие жүйесіндегі патриоттық тәрбиенің рөлі. 2.3 Оқушылардың азаматтық жауапкершілігін дамыту әдістері. 2.4 Толеранттылық пен адам құқықтарын құрметтеуге тәрбиелеу жолдары.

	2.5 Азаматтық-патриоттық тәрбиедегі жобалық іс-шаралар.
Модуль 3. Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық	<p>3.1. Медиа сауаттылық негіздері. Қазіргі әлемдегі медиа сауаттылықтың мәні мен рөлі.</p> <p>3.2 Цифрлық құралдармен және интернет ресурстарымен жұмыс істеудің заманауи технологиялары.</p> <p>3.3 Мектепте қаржылық сауаттылықты дамыту және арттыру.</p> <p>3.4 Мұғалімдер мен студенттер үшін киберқауіпсіздік. Қаржылық сауаттылықты оқу үдерісіне енгізу.</p> <p>3.5 Оқушылардың медиа сауаттылығын және қаржылық сауаттылығын дамытудағы мұғалімнің рөлі.</p>
Модуль 4. Тіршілік қауіпсіздігі және экологиялық мәдениет	<p>4.1 Қазіргі әлемдегі тіршілік қауіпсіздігі негіздерін білу.</p> <p>4.2 Төтенше жағдайлардағы қауіпсіздік ережелерін оқу.</p> <p>4.3 Экологиялық мәдениетті қалыптастыру және дамыту Қазақстанның тұрақты дамуының негізі ретінде. Ағаш отырғызуға арналған эко-челлендж, «Жер сағаты», «Су сақшылары», «Таза Қазақстан» акциялары.</p> <p>4.4 Қазақтың білім беру жүйесінде экологиялық мәдениетті қалыптастыру.</p> <p>4.5 Экологиялық білім берудегі жобалық іс-әрекет.</p>
Модуль 5. Зайырлылық және дінтану негіздері	<p>5.1 Зайырлылық түсінігі және оның білім берудегі маңызы.</p> <p>5.2 Дінтану негіздерін оқу.</p> <p>5.3 Дінаралық диалог және толеранттылық.</p> <p>5.4 Этика және дін: қабаттасу және айырмашылықтар</p> <p>5.5 Зайырлылық пен діннің мәні, олардың қазіргі қоғамдағы қызметтері.</p>
Қорытынды тестілеу	Курсты аяқтау нәтижелері бойынша қорытынды деңгейді бағалау

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 Бағдарламаның мақсаты:

- ✓ тыңдаушылардың оқу іс-әрекетінде этикалық қағидалар мен этикет нормаларын қолдану дағдыларын жетілдіру;
- ✓ тыңдаушылардың бойында азаматтық пен патриоттықты тәрбиелеу дағдыларын дамыту;
- ✓ белсенді азаматтық пен жауапкершілікті тәрбиелеу;
- ✓ сыни ойлау және талдау дағдыларын дамыту;
- ✓ тыңдаушыларға жаһандық құзыреттіліктерді дамыту үшін оқытудың инновациялық әдістерін үйрету;
- ✓ мұғалімдерді толеранттылық пен мәдени және діни әртүрлілікті құрметтеуге үйрету;
- ✓ экологиялық мәдениет пен тұрақты дамудың негізгі принциптерін меңгеруді қамтамасыз ету;
- ✓ жеке деректерді қорғау принциптерін және интернетте қауіпсіз мінез-құлықты үйрету;
- ✓ Бағдарламаға қатысушыларының жеке кәсіби дамуын қолдау.

Бұл мақсаттар мұғалімдерді жан-жақты дамытуға, білім сапасын арттыруға, қауіпсіз және толерантты білім беру ортасын құруға, жаһандық ойлы және саналы азаматтарды тәрбиелеуге бағытталған.

Бағдарлама міндеттері:

1) Педагогтардың кәсіби құзыреттілігін дамыту: білім беру ортасында этика және этикет негіздерін меңгеру; азаматтық-патриоттық тәрбие дағдыларын қалыптастыру; педагогтер мен тыңдаушылардың медиасауаттылығын және қаржылық сауаттылығын дамыту; өмір қауіпсіздігі бойынша білім деңгейін арттыру; экологиялық мәдениет пен тұрақты дамуды тәрбиелеу; толерантты оқу ортасын құру үшін зайырлылық және дінтану негіздерін оқыту.

2) Жаһандық құзыреттіліктерді білім беру үдерісіне интеграциялау: жаһандық құзыреттіліктерді дамыту үшін оқытудың инновациялық әдістерін қолдану; білім беру пәндерінің мазмұнын жаһандану мен көпмәдениеттілік талаптарына бейімдеу.

3) Педагогтердің тұлғалық және кәсіби тиімділігін арттыру: сыни тұрғыдан ойлау мен талдау дағдыларын дамыту; жобалық іс-әрекет әдістеріне үйрету және оны оқу үдерісіне біріктіру; цифрлық құралдармен және ресурстармен жұмыс істеу дағдыларын дамыту; мұғалімдерді көптілді және көпмәдениетті білім беру ортасында жұмыс істеуге дайындау.

4) Қауіпсіз және қолайлы білім беру ортасын құру: мектептегі өмір қауіпсіздігін қамтамасыз ету әдістерін оқыту; оқушылар арасында қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыру; төтенше жағдайлардағы іс-әрекеттерге дайындық және олардың алдын алу.

5) Мәдениетаралық және дінаралық түсіністікті нығайту: толеранттылыққа және мәдени және діни әртүрлілікті құрметтеуге үйрету; педагогтерді тиімді

мәдениетаралық қарым-қатынасқа дайындау; адам құқықтарын құрметтеуге және дінаралық диалогқа тәрбиелеу.

4.2 Бағдарламаның күтілетін нәтижелері:

- 1) Педагогтердің кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру: педагогтер этика және этикет саласында терең білімге ие болады, бұл олардың кәсіби әдептілігі мен мәдениетін арттырады; олардың оқушыларда белсенді азаматтық ұстанымды қалыптастыруға ықпал ететін азаматтық және патриоттық тәрбие беру қабілеті күшейтіледі; педагогтер медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық саласында сауатты болады, бұл оларға бұл білім оқушыларға.
- 2) Білім беру сапасы мен білім беру үдерісін жақсарту: жаһандық құзыреттіліктерді оқу бағдарламаларына интеграциялау оқушылардың қазіргі заманғы әлемдік үдерістер мен проблемаларды тереңірек түсінуіне әкеледі; оқытудың инновациялық әдістемелерін қолдану оқушылардың зерттелетін пәндерге деген ынтасы мен қызығушылығын арттырады; оқушылардың жобалық қызметі мен сыни ойлауын дамыту.
- 3) Қауіпсіз және қолдаушы білім беру ортасын құру: педагогтерді төтенше жағдайлардың алдын алу және оларға ден қою әдістеріне оқыту арқылы мектептерде тіршілік қауіпсіздігі деңгейін арттыру; оқушыларда қауіпсіздік мәдениетін тәрбиелеу, бұл тәуекелдерді азайтады және олардың қорғалуын арттырады.
- 4) Мәдениетаралық және дінаралық түсіністік пен толеранттылықты нығайту: педагогтер мен оқушылар арасында толеранттылық пен мәдени және діни әртүрлілікке құрмет деңгейін арттыру; білім беру ортасындағы тиімді мәдениетаралық коммуникация; адам құқықтарын құрметтеуге тәрбиелеу және дінаралық диалогты ілгерілету.

5) Экологиялық мәдениетті және орнықты дамуды дамыту: оқушылар мен педагогтер орнықты даму және экологиялық мәдениет проблемалары; экологиялық сана және қоршаған орта үшін жауапкершілік; оқушыларды экологиялық жобалар мен бастамаларға тарту туралы көбірек хабардар болады.

4.4 Бағдарламаның практикалық маңыздылығы педагогтердің кәсібилік деңгейін арттыру, білім беру сапасын жақсарту және неғұрлым қауіпсіз, инклюзивті және инновациялық білім беру ортасын құру болып табылады.

Курс педагогтерге этика мен этикет, азаматтық және патриотизм, медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық сияқты кәсіби дағдылары мен құзыреттерін жетілдіруге арналған құралдарды ұсынады. Бұл білім мен дағдылар педагогтерге оқыту сапасын жақсартуға мүмкіндік береді, бұл оны жаһандану жағдайында мағыналы және өзекті етеді.

Этикет нормалары мен этикалық қағидаларды практикалық игеру оқушылармен, ата-аналармен және әріптестермен өзара іс-қимылды жақсартуға ықпал етеді, бұл білім беру ортасындағы қарым-қатынас мәдениетінің жалпы деңгейін арттырады және жанжал жағдайларының санын азайтады. Білім беру бағдарламаларына жаһандық құзыреттілік туралы білімді енгізу мұғалімдерге қоғамның заманауи сын-қатерлері мен талаптарын көрсететін неғұрлым мазмұнды және өзекті сабақтар құруға көмектеседі. Бұл студенттерге оқу материалын тиімдірек меңгеруге және сыни ойлауды дамытуға мүмкіндік береді.

Курста алған білім мен дағдылар педагогтерге физикалық және киберқауіпсіздікті қоса алғанда, білім беру ортасындағы өмір қауіпсіздігін тиімдірек қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Бұл оқушылар өздерін қорғалған және қолдау сезінетін қолайлы оқу атмосферасын құруға ықпал етеді. Педагогтер білім беру процесіне оқушылардың қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға бағытталған әдістемелерді енгізе алады, бұл жарақаттануды азайтуға және өз денсаулығы мен қауіпсіздігі үшін жауапкершілікті арттыруға ықпал етеді.

Курс тыңдаушыларға мәдениетаралық қарым-қатынас дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді, бұл әсіресе көпұлтты және көпконфессиялы ортада маңызды. Бұл оқушылардың әртүрлі мәдениеттер мен діндерге төзімділік пен құрметке тәрбиелеуге ықпал етеді. Тыңдаушылар зайырлылық пен діни білім беру мәселелеріне теңгерімді қарауды үйренеді, бұл барлық оқушылардың қажеттіліктерін ескеруге және инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Курстың практикалық маңыздылығы педагогтардың экология саласындағы жобалық қызмет дағдыларын дамытудан тұрады. Бұл оқушылардың орнықты дамудың маңыздылығы туралы білімін тереңдетіп қана қоймай, қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті дамыта отырып, оларды нақты экологиялық жобаларға белсенді тартуға мүмкіндік береді. Педагогтар экологиялық тақырыптар мен орнықты практикаларды күнделікті білім беру қызметіне біріктіре алады, бұл жаһандық экологиялық сын-қатерлерді шешуге дайын саналы және жауапты ұрпақты тәрбиелеуге ықпал етеді.

4.5 Оқыту нәтижелерінің педагогтардың жұмыс практикасына әсері:

1. Жаһандық құзыреттіліктерді игеру педагогтерге білім беру процесін мақсатты, қызықты және тиімді етуге мүмкіндік береді. Бұл оқушылардың білімді жақсы меңгеруіне және олардың қазіргі қоғамдағы өмірге дайындалуына ықпал етеді және мектепте "жаһандық құзыреттілік" курсына оқыту сапасын арттырады.
2. Курста алған білім мен дағдылар педагогикалық мәдениет пен кәсіби этика деңгейін жақсарту, бұл педагогтар, оқушылар мен ата-аналар арасындағы өзара іс-қимылға оң әсер етеді, яғни педагогикалық мәдениет деңгейін арттыруға әсер етеді.
3. Курста алынған жаңа әдістер мен тәсілдерді енгізу білім беру үдерісіндегі инновацияларға ықпал етеді, оны оқушылардың Заманауи сын-қатерлері мен қажеттіліктеріне бейімдейді.
4. Оқу процесіне тұрақты тәжірибелерді енгізу арқылы оқушылардың экологиялық және әлеуметтік жауапкершілігін қалыптастыру жаһандық міндеттерді шешуге дайын экологиялық бағдарланған және әлеуметтік мектептің дамуына ықпал етеді.
5. Курстан өткен тыңдаушылар (педагогтар) мәдени және діни айырмашылықтар құрметтелетін және сақталатын, мектептегі әлеуметтік климатты жақсартатын инклюзивті және толерантты білім беру ортасын құруға қабілетті.

5 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

5.1 бағдарламаның құрылымы мен мазмұны мәлімделген мақсаттарды, міндеттерді және оқытудың күтілетін нәтижелерін іске асыруға бағытталған.

5.2 бағдарлама педагогтерге кәсіби құзыреттілікті жетілдіруге және дамытуға, мектепте және одан тыс жерлерде этика мен мінез-құлықтың жоғары стандарттарын сақтауға, бірыңғай құндылықтарды қабылдау арқылы тұлғаның құндылық-семантикалық саласын кеңейтуге және нығайтуға көмектесетін 5 модульден тұрады, бұл олардың кәсіби өсуіне және білім беру тәжірибесінің сапасын арттыруға ықпал етеді.

5.3 Бағдарламаның құрылымы курстың оқу-тақырыптық жоспарында ұсынылған (2-кесте).

Кесте 1. Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағат)

№	Тақырып	Количество часов				Барлығы
		дерістер	практикалық сабақтар	жобаларды қорғау	шеберлік сыныптары	
Модуль 1. Этика және этикет						
1.1	Этикаға кіріспе және оның тәрбиешілер үшін маңызы. Шет елдердегі педагогикалық этика (Финляндия мысалында).	2	1			3
1.2	Мұғалімнің кәсіби этикасы және оның білім беру қызметіндегі рөлі.	2	1		1	4
1.3	Білім беру ортасындағы Этикет.	2	1	1		4
1.4	Педагогикалық практикадағы этикалық дилеммалар. Ситуациялық есептерді шешу.	2	1		1	4
1.5	Этикет: негізгі ережелер мен мәдени айырмашылықтар.	2	1	1		4
Модуль 2. Азаматтық және патриотизм						
2.1	Азаматтық тәрбие және ұлттық тәрбие негіздері.	2	1			3
2.2	Білім беру жүйесіндегі патриоттық тәрбиенің рөлі.	2	1	1		4
2.3	Білім алушылардың азаматтық жауапкершілігін қалыптастыру әдістері.	2	1		1	4
2.4	Толеранттылық пен адам құқықтарын құрметтеуге тәрбиелеу тәсілдері.	2	1		1	4
2.5	Азаматтық және патриоттық тәрбиедегі жобалық қызмет.	2	1	1		4
Модуль 3. Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық						
3.1	Медиа сауаттылық негіздері. Қазіргі әлемдегі медиа сауаттылықтың маңызы мен рөлі.	2	1			3

3.2	Сандық құралдармен және интернет-ресурстармен жұмыс істеудің заманауи технологиялары.	2	1	1		4
3.3	Мектептегі қаржылық сауаттылықты дамыту және жетілдіру.	2	1		1	4
3.4	Тәрбиешілер мен оқушылар үшін киберқауіпсіздік. Қаржылық сауаттылықты оқу процесіне біріктіру.	2	1	1		4
3.5	Білім алушылардың медиа сауаттылығы мен қаржылық сауаттылығын қалыптастырудағы педагогтың рөлі.	2	1		1	4
Модуль 4. Тіршілік қауіпсіздігі және экологиялық мәдениет						
4.1	Қазіргі әлемдегі өмір қауіпсіздігі негіздерін білу.	2	1		1	4
4.2	Төтенше жағдайларда қауіпсіздік ережелерін оқып үйрену.	2	1		1	4
4.3	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру және дамыту Қазақстанның тұрақты дамуының негізі ретінде. Ағаш отырғызуға арналған эко-челлендж, «Жер сағаты», «Су сақшылары», «Таза Қазақстан» акциялары.	2	1	1		4
4.4	Қазақстандық білім беру жүйесінде экологиялық мәдениетті қалыптастыру.	2	1			3
4.5	Экологиялық білім берудегі жобалық іс-әрекет.	2	1	1		4
Модуль 5. Зайырлылық және дінтану негіздері						
5.1	Зайырлылық ұғымы және оның білім берудегі маңызы.	2	1		1	4
5.2	Дінтану негіздерін зерттеу.	2	1		1	4
5.3	Дінаралық диалог және толеранттылық.	2	1	1		4
5.4	Этика және дін: қиылысу және айырмашылықтар	2	1			3
5.5	Зайырлылық пен діннің мәні, олардың қазіргі қоғамдағы қызметі.	2	1	1		4
		50	25	10	10	95
Қорытынды тестілеу						1
Курстан кейінгі сүйемелдеу						12
Барлығы: 108 академиялық сағат						108
<i>Ескерту: 1 академиялық сағат - 50 минут</i>						

Модульдердің мазмұны.

Модуль 1. Этика және этикет.

Мақсаты: тыңдаушылардың бойында әдептілік, ізгі ниет, адалдық, толеранттылық, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, ұжымда жұмыс істей білу

және мінез-құлық мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін ("парасаттылық және этика"бірлігі) жеке қасиеттерін табысты дамыту үшін білім беру қызметінде этикалық қағидаттар мен этикет нормаларын қолдану түсінігі мен дағдыларын қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер: тыңдаушылар этиканың негізгі ұғымын және оның білім беру үдерісіндегі ролін, педагогикалық қызметтегі негізгі этикалық принциптерді, мұғалімнің жеке үлгісінің маңыздылығын түсінеді және қолданады. Педагогикалық этиканың негізгі қағидаттарын, нормалары мен ережелерін, құпиялылық пен кәсіби құпияның құқықтық маңыздылығын, іскерлік және әлеуметтік этикеттің негіздерін біледі. Оқушылармен, ата-аналармен және әріптестермен өзара әрекеттесу мен қарым-қатынасты, әртүрлі білім беру жағдайларындағы мінез-құлық ережелерін талдаңыз. Типтік этникалық қақтығыстарды талдау және шешім қабылдау дағдыларын және оларды шешу жолдарын меңгерген. "Парасаттылық және этика"бірлігін оқытуды ұйымдастырудың миссиясын, көзқарасын, мақсаттары мен құндылықтарын айқындайды.

Модуль 2. Азаматтық және патриотизм.

Мақсаты: педагогтердің оқушыларда азаматтық пен патриотизмге тәрбиелеу дағдыларын дамыту, белсенді азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыру, қазақстандық қоғамның бірдей кодын тәрбиелеу және мемлекеттілікті құрметтеу, азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыру, адамдардың қоғамдағы өзара қарым-қатынасын, отбасындағы өзара көмекті қалыптастыру, Халықаралық сананы қалыптастыру ("азаматтық және патриотизм"бірлігі).

Күтілетін нәтижелер: тыңдаушылар азаматтықтың маңыздылығын және оның білім берудегі ролін, оқушылардың азаматтық ұстанымын қалыптастырудағы мектептің ролін, патриотизмді тәрбиелеудегі ұлттық тәрбиенің ерекше ролін түсінеді. Оқушыларда азаматтық тәрбие мен толеранттылыққа тәрбиелеу әдістерін әзірлейді. Патриоттық тәрбиенің табысты халықаралық бағдарламаларының тәжірибесін қолданады. Халықаралық құқықты, ҚР Заңдары мен адам құқықтарын және оларды білім беру практикасында қорғауды біледі. Оқушылардың белсенді азаматтық ұстанымын дамыту. Толеранттылықтың ролін және оның қазіргі қоғамдағы маңыздылығын түсініңіз. Азаматтық және патриотизм туралы Әлеуметтік маңызы бар жобаларды әзірлейді және іске асырады.

Модуль 3. Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық.

Мақсаты: медиа сауаттылық пен қаржылық сауаттылықтың негізгі қағидаттарын игеру, медиа контентті сыни тұрғыдан талдауды және қаржылық сауаттылық негіздерін оқытуды үйрену, медиа кеңістіктің және қаржылық сауаттылықтың негізгі ұғымдары мен заңдарымен танысу, сыни ойлауды дамыту және қаржылық функционалдық сауаттылық дағдыларын алу, медиа кеңістіктің құралдарын пайдаланудың негізгі қағидаттарын қалыптастыру, өзара экологиялылық және орындылық қағидаттарында медиа кеңістік құралдарын пайдаланудағы тәсілдерді сыни тұрғыдан түсіну ("медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық"бірлігі).

Күтілетін нәтижелер: тыңдаушылар қазіргі білім берудегі медиа сауаттылықтың рөлі мен маңыздылығын, медиа мазмұнды талдау мен сыни қабылдауды түсінеді. Медиа сауаттылық арқылы сыни ойлауды дамыту. Білім беру процесінде заманауи цифрлық құралдар мен интернет-ресурстарды пайдаланыңыз. Киберқауіпсіздік және жеке деректерді қорғау негіздерін, қаржылық сауаттылық негіздерін және жеке бюджетті жоспарлау принциптерін меңгерген. Дамыған елдердің табысты бағдарламалары мысалында қаржылық сауаттылықты оқытудың заманауи әдістері мен әдістерін әзірлейді. Интернеттегі қауіпсіз мінез-құлық принциптерін біледі.

Модуль 4. Тіршілік қауіпсіздігі және экологиялық мәдениет.

Мақсаты: педагогтерді мектепте және күнделікті өмірде тіршілік әрекетінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету әдістеріне үйрету, оқушыларға қауіпсіздік мәдениетін тәрбиелеу, оларға төтенше жағдайларда қауіпсіздік ережелері мен іс-қимылдарын үйрету, адам өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету, даралықты, жеке өмір мен қол сұғылмаушылық құқығын сақтау, қорқыту мен зорлық-зомбылықтан қорғау, оқушылардың қауіпсіздігіне бағытталған тәсілдермен таныстыру. тіршілікті сақтауға ("тіршілік қауіпсіздігі" және "экологиялық мәдениет" бөлімшелері).

Күтілетін нәтижелер. Олар қазіргі әлемдегі өмір қауіпсіздігінің маңыздылығын біледі. Күнделікті өмірде қауіпсіздік негіздерін оқытудың интерактивті әдістерін қолданыңыз. Оқушыларды оқу эвакуациялары мен жаттығуларын қолдана отырып, төтенше жағдайлар кезіндегі іс-әрекеттерге дайындай алады. Экологиялық мәдениеттің рөлі мен маңыздылығын түсініңіз. Тұрақты даму тақырыптарын білім беру процесіне интеграциялау әдістерін қолданыңыз. Экологиялық жобаларды әзірлейді және іске асырады.

Модуль 5. Зайырлылық және дінтану негіздері

Мақсаты: педагогтарды толеранттылыққа және мәдени және діни әртүрлілікке, тиімді мәдениетаралық коммуникацияға құрметпен қарауға үйрету, білім алушылардың құқықтық және діни сауаттылығын қалыптастыру әдістерін жетілдіру, зайырлылық қағидатын құндылық ретінде түсіну, діннің қоғам өміріндегі орнын, әлемдік діндердің тарихы мен қазіргі жай-күйін, жалған діни және деструктивті діни ағымдарды зерделеу ("Зайырлылық және дінтану" бірлігі).

Күтілетін нәтижелер: тыңдаушылар зайырлы білім беру принциптерін, дінтанудың негізгі ұғымдарын, әлемдік діндер және олардың білім берудегі мәдени маңызы туралы біледі. Зайырлы мектепте дінтану пәнін оқытудың жаңа технологияларын қолданады, діни айырмашылықтарға төзімділікті тәрбиелеудің заманауи әдістерін қолданады. Зайырлы тәрбие мен дінді зерттеу арасындағы тепе-теңдікті сақтай отырып, моральдық құндылықтарды қалыптастырудағы діннің рөлін түсінеді. Білім беру процесінде оқушылардың діни қажеттіліктерін талдай алады.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

6.1 Біліктілікті арттыру курстары ұзақтығы 108 сағат курстардың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес күндізгі оқу форматы режимінде ұйымдастырылады, оның ішінде аудиториялық – 95 сағат, жобаларды қорғау

және шеберлік сыныптары - 20 сағат, қорытынды тестілеу - 1 сағат, курстан кейінгі сүйемелдеу – 12 сағат. Курс екі апта бойы игеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы шеңберінде сабақтарды ұйымдастыру процесінде оқытудың әртүрлі әдістері пайдаланылады: түсіндіру-иллюстративтік, проблемалық баяндау әдісі, ішінара іздестіру және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері, интерактивті әдістер.

6.3 Біліктілікті арттыру курсына іске асыру процесінде сабақтар дәрістік және практикалық сабақтар түрінде өткізіледі. Курста дәрістердің келесі түрлері жоспарланады: кіріспе дәріс, проблемалық дәріс, ақпараттық дәріс. Біліктілікті арттыру курсы бойынша практикалық сабақтардың мынадай түрлері жоспарланады: іскерлік пен дағдыларды қалыптастырудың практикалық сабағы, қалыптасқан құзыреттерді тереңдетудің практикалық сабағы, интеграцияланған практикалық сабақ, практикум.

6.4 Курс тыңдаушыларының дербес жұмысы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған: дәріс және практикалық сабақтар кезінде тыңдаушылардың алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын бекіту және кеңейту; сыни ойлау дағдыларын дамыту; өзін-өзі ұйымдастыру.

6.5 Практикаға бағдарлану қағидатын іске асыру мақсатында курстар процесінде тапсырмалардың түрлі түрлері пайдаланылады: тапсырмалардың кейсі, білім беру, еңбек қатынастары саласындағы ҚР заңнамасының нормаларын талдау, алгоритмдерді құру, дамытушылық және танымдық міндеттерді шешу, практикалық тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және т.б.

6.6 Курсты іске асыру процесінде кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс істеу, кейіннен талдау және рефлексия, жұмыстың жеке нысандары, жобаны орындау және оны таныстыру көзделген.

6.7 Әрбір модуль бойынша кейстерді шешу немесе жобаларды қорғау түрінде практикаға бағдарланған тапсырмалар жоспарланған.

6.8 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде жүзеге асырылады.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1 Бағдарлама бойынша оқытудың тиімділігіне оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді қолдану арқылы қол жеткізіледі.

Білім беру бағдарламасын оқу-әдістемелік қамтамасыз ету оқу және оқу-әдістемелік, мәтіндік, графикалық, аудио-, бейне-, мультимедиялық және өзге де материалдардың қисынды және әдістемелік өзара байланысты жиынтығын қамтиды, сондай-ақ:

- ✓ сандық сауаттылық негіздерін, сандық технологияларды пайдалана отырып оқыту әдістемесін және сабақтарды тиімді басқаруды қамтитын теориялық курстар;
- ✓ әртүрлі бағдарламалық және техникалық құралдармен жұмысты, сондай-ақ цифрлық білім беру материалдарын жасауды қамтитын практикалық сабақтар;
- ✓ практикада оқытуды ынталандыру үшін ұжымдық пікірталастар, тәжірибе алмасу және практикалық кейстер;

- ✓ оқытудың инновациялық әдістемелері: қашықтықтан оқыту үшін интерактивті онлайн-платформаларды қолдану.

7.2 Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету құрылымына:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы;
- 2) тұсаукесер түріндегі графикалық және демонстрациялық материал;
- 3) практикалық және дербес сабақтардың материалдары;
- 4) қорытынды бақылауды ұйымдастыру жөніндегі материалдар;
- 5) оқу және әдістемелік құралдар (ғылыми, арнайы, әдістемелік әдебиет);
- 6) кері байланыс сауалнамалары.

7.1 «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасын оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс сабақтарының материалдары және таныстыру материалдары;
- 3) дәрістік және практикалық сабақтарға арналған үлестірме материалдар;
- 4) кейс тапсырмалары, практикалық тапсырмалар, дамыту және танымдық тапсырмалар және т.б.;
- 5) диагностикалық материалдар;
- 6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалы дәріс сабақтарының материалдарын, оқулықтарды, НҚА және әдістемелік нұсқаулықтарды қамтиды.

Курстың мазмұнын тиімді меңгеру мақсатында тыңдаушыларға теориялық білімді нығайтуға және практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған әртүрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беру ұйымдарының ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің ерекшеліктеріне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері тыңдаушыларға оқылатын тақырыптар шеңберінде өз білімдерін, дағдылары мен құзыреттерін талдауға және бағалауға мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының қол жеткізу деңгейін айқындауға және оларды жою мақсатында проблемалық аймақтарды айқындауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді пайдалану тыңдаушыларға бағдарламаны тиімді және нәтижелі меңгеруге, құзыреттерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарламаның теориядан практикаға дейінгі бөлімдерін жүйелі түрде зерделеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны игеруде оқытушылар тарапынан әдістемелік қолдау мен консультациялар маңызды рөл атқарады. Консультациялар мен әдістемелік қолдау курстың қатысушыларына материалды игеруде көмек көрсетуге, курсты игеру процесінде тыңдаушылардың кемшіліктерін жоюға, бағдарламаны игеру және тапсырмаларды орындау процесінде кері байланысты жүзеге асыруға бағытталған.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Дағдыларды қалыптастыру және тыңдаушылардың білімін бағалауды бақылау мақсатында: экспресс-сауалнамалар, өзіндік жұмыс, қорытынды бақылау жұмыстары жүргізіледі. Өзіндік және бақылау жұмыстарына арналған тапсырмалар, кері байланыс үшін сауалнама парақтары, тест тапсырмалары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі – ОӘК) енгізілген.

8.2 Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау, бағдарлама мазмұнын игеру үшін профессор-оқытушылар құрамы кері байланысты іске асыру мақсатында бағдарламаның әрбір тақырыбы шеңберінде бақылау тапсырмаларын (дербес жұмыстар, сауалнама парақтары және т.б.) және қорытынды бақылау жұмысын әзірлейді. Алынған кері байланыс негізінде дәрістер мен практикалық сабақтардың мазмұнына түзетулер енгізіледі, қосымша материалдар таңдалады (құжаттама үлгілері, әдебиеттер тізімі, дидактикалық материалдар тізімі, бейнематериалдар және т.б.), бағдарлама мазмұны қосымша түсіндіріледі.

8.3 Қорытынды бақылау жұмысын орындау мынадай критерийлерге сәйкес бағаланады: іске асырылмаған (дұрыс жауаптар ұсынылмаған), ішінара іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан аз), орташадан жоғары іске асырылған (дұрыс жауаптар 50% - дан 70% - ға дейін), толық іске асырылған (дұрыс жауаптар 70-100 %). Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың кемінде 70% - жинау қажет. Қорытынды бақылау жұмысының нәтижелері негізінде курстан кейінгі сүйемелдеу кезеңінде консультациялардың мазмұны жоспарлануда.

8.4 Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау нәтижелері бойынша, сондай-ақ курстардан өту барысында практикалық жұмыстарға қатысу және белсенділігі бойынша жүзеге асырылады. Мұғалімнің біліктілігін арттыру процесінің тиімділігі мен тиімділігінің критерийі курстық дайындық барысында және курстардан кейінгі кезеңде тыңдаушының кәсіби белсенділігі болып табылады.

8.5 Курс тыңдаушыларының білімін бақылау және бағалау мақсатында орындалатын функцияларға байланысты бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.6 Ағымдағы, мерзімді және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес тыңдаушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

Кесте 3. Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалау шкаласына аударатын есепке алуды бағалау жүйесі

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балдар (% мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
<i>A</i>	<i>4</i>	<i>95-100</i>	<i>Өте жақсы</i>
<i>A-</i>	<i>3,67</i>	<i>90-94</i>	
<i>B+</i>	<i>3,33</i>	<i>85-89</i>	<i>Жақсы</i>
<i>B</i>	<i>3</i>	<i>80-84</i>	

<i>B-</i>	<i>2,67</i>	<i>75-79</i>	<i>Қанағаттанарлық</i>
<i>C+</i>	<i>2,33</i>	<i>70-74</i>	
<i>C</i>	<i>2</i>	<i>65-69</i>	
<i>C-</i>	<i>1,67</i>	<i>60-64</i>	
<i>D+</i>	<i>1,33</i>	<i>55-59</i>	
<i>D</i>	<i>1</i>	<i>50-54</i>	<i>Қанағаттанарлықсыз</i>
<i>FX</i>	<i>0,5</i>	<i>25-49</i>	
<i>F</i>	<i>0</i>	<i>0-24</i>	

Педагогтердің қызметін бағалау бақылау және тест тапсырмаларын орындау, жобаларды қорғау нәтижелері бойынша, сондай-ақ практикалық жұмысқа қатысу бойынша 4-кестеде көрсетілген критерийлер бойынша жүзеге асырылады.

4-кесте. Бағалау критерийлері

<i>Бағалау критерийлері</i>	<i>Дәстүрлі бағалау</i>	<i>Баллмен бағалау</i>	<i>Бағалау параметрлері</i>
жүзеге асырылмады	«Қанағаттанарлықсыз»	0 - 49 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыс мәтіні ұқыпсыз, түсініксіз ресімделген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, - бір немесе бірнеше дереккөздерден мәтін фрагменттерінің ойсыз қайта жазылуы байқалады, әдебиет пайдаланылмаған, - қорытындылар жоқ немесе бөлімнің мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес ресімделмеген.
ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттанарлық»	50 - 69 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыстың дизайнында немқұрайлылық бар: өрістер қалдырылған жоқ, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер енгізілді, титулдық Парақ дұрыс ресімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара қолданылды, - қорытындылар жұмыстың

			барлық бөлімдері бойынша жасалмайды немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ, - мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге қолтаңбалар, кесте атаулары жоқ
түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды	«Жақсы»	70 - 89 ұпай	- жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі асыра бағаланады; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір маңызды емес стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыс негізінен дербес орындалды, әдебиет қолданылды, - қорытындылар негізінен бөлімнің мазмұнына сәйкес келеді - жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, талаптардан кейбір ауытқулар бар,
толығымен жүзеге асырылды	«Өте жақсы»	90 - 100 ұпай	- тақырыптың мазмұны толық ашылған және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді; - жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар; - жұмыстың практикалық бөлігі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар

8.7 Ағымдағы және қорытынды бақылау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.8 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімді бақылау бағаларынан құралады және формула бойынша есептеледі:

$$AY = \frac{(AB1 + AB2 + ABn)}{n},$$

AY – ағымдағы үлгерім,

AB – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулар саны.

8.9 Ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша 50 баллдан кем жинаған тыңдаушы қорытынды бақылауға жіберілмейді

8.10 Біліктілікті арттыру курсы бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім бағасын және қорытынды бақылауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерім үлесі 60%, қорытынды бақылау үлесі (қорытынды тестілеу) - 40% құрайды. Қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: ҚБ = $0,6 * АҮ + 0,4 * ҚБ$, ҚБ – қорытынды баға, АҮ – ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБ- қорытынды бақылау ұпайлары.

8.11 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша кемінде 55 балды құрайтын тыңдаушыларға беріледі.

8.12 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 баллдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өту мүмкіндігі бар.

8.13 Қорытынды проходите в форме – тестирования. Общее количество вопросов – 20.

9. Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Жаһандық құзыреттіліктер: педагогтердің кәсіби қызметін жетілдіру» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады және оның курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесін білдіреді.

9.2 Курстан кейінгі қолдаудың мақсаты-алған білімдері мен дағдыларын кәсіби қызметке табысты енгізуді қамтамасыз ету және педагогтардың тұрақты кәсіби өсуіне ықпал ету.

9.3. Қолдау форматы мыналарды қамтиды:

- ✓ Қарым-қатынас пен тәжірибе алмасу үшін онлайн-платформа жасаңыз: сүйемелдеудің жетекші түрі-мұғалімдер тәжірибе алмасуға, кеңес алуға және жұмыс нәтижелерімен бөлісуге болатын арнайы онлайн-платформаны немесе форумды пайдалану. Бұл курсты аяқтағаннан кейін де белсенді кәсіби қоғамдастықты сақтауға мүмкіндік береді.
- ✓ Тұрақты вебинарлар мен онлайн семинарлар: курс сарапшылары мен оқытушыларының қатысуымен тұрақты вебинарлар өткізіледі, онда оқу процесіне жаһандық құзыреттіліктерді енгізудің өзекті мәселелері талқыланады. Бұл мұғалімдерге кәсіби дайындықтың жоғары деңгейін сақтауға көмектеседі.
- ✓ Қашықтықтан кеңес беру: курс қатысушылары оқытушылар мен сарапшылардан жеке кеңес ала алады, бұл туындаған мәселелерді жедел шешуге және педагогикалық практиканы түзетуге мүмкіндік береді.

9.4 Курстан кейінгі қолдау формалары:

- ✓ Жеке сүйемелдеу (тәлімгерлік): тәжірибелі педагог-тәлімгерлер курстан өткен әріптестеріне жаңа тәсілдер мен әдістемелерді оқу процесіне біріктіруге көмектесу арқылы қолдау көрсетеді. Тәлімгерлік әсіресе жаңа білімді іс жүзінде

қолдануда қиындықтарға тап болған жас мамандар немесе тәрбиешілер үшін өте маңызды.

- ✓ Топтық сүйемелдеу (шеберлік сыныптары, шығармашылық шеберханалар):
- ✓ Тұрақты мастер-класстар ұйымдастырылады, онда мұғалімдер өздерінің табысты тәжірибелерімен бөліседі, жаңа әдістер мен технологияларды көрсетеді, практикадан нақты жағдайлар мен сценарийлерді талқылайды.
- ✓ Бірлескен жобаларда немесе жаһандық құзыреттіліктерді енгізуге байланысты мәселелерді шешуде жұмыс істейтін уақытша топтар құрылады. Бұл бірлескен шығармашылық пен тәжірибе алмасуды ынталандырады.
- ✓ Кәсіби қауымдастықтар (кәсіби қауымдастықтар, әлеуметтік желілердегі топтар):

Мұғалімдерді кәсіби бірлестіктерге немесе одақтарға қосу ресурстарға, оқиғаларға және желілік мүмкіндіктерге қол жеткізуге мүмкіндік береді, бұл одан әрі кәсіби дамуға ықпал етеді.

Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде топтар мен чаттар құрылады, онда педагогтар жаңалықтармен, идеялармен, материалдармен алмасып, жедел қолдау ала алады.

9.5 Курстан кейінгі қолдау әдістері

- ✓ Кейс әдісі: Мұғалімдер форумдарда, топтарда немесе вебинарларда өз тәжірибесінен нақты жағдайларды жүйелі түрде талдайды және талқылайды. Бұл әдіс теорияны практикамен ұштастыруға және алынған білімді нақты білім беру жағдайларына бейімдеуге көмектеседі.
- ✓ Рефлексия және өзін-өзі бағалау: Мұғалімдер өз жетістіктерін жүйелі түрде өзін-өзі бағалауды жүргізеді, жаһандық құзыреттіліктерді енгізудегі табыстар туралы рефлексия жасайды, бұл оларға оқыту тәжірибесін түзетуге және жақсартуға мүмкіндік береді.
- ✓ Бір-бірін тексеру (өзара шолу): Мұғалімдер әзірлемелерімен, жобаларымен алмасады және әріптестерінен кері байланыс алады. Бұл әдіс оқу материалдарының сапасын жақсартуға көмектеседі және сыни ойлауды дамытуға ынталандырады.
- ✓ Жоба әдісі: Мұғалімдер курста басталған ұзақ мерзімді жобалармен жұмысын жалғастырады. Бұл жобалар жаңа оқу бағдарламаларын әзірлеуді, зерттеулер жүргізуді немесе инновациялық әдістерді енгізуді қамтуы мүмкін. Жобалар кәсіби қоғамдастықта үнемі талқыланып, реттеледі.
- ✓ Қашықтықтан тестілеу және бақылау: үлгерімді бағалау және құзыреттердің жоғары деңгейін қолдау үшін тұрақты қашықтықтан тестілеу және кәсіби қызметті бақылау жүргізіледі. Бұл оқу нәтижелерін бақылауға және кәсіби дамудағы келесі қадамдарды реттеуге мүмкіндік береді.

Курстың курстан кейінгі қолдауы педагогтардың кәсіби қызметіне жаңа білім мен дағдыларды енгізу процесінде қолдау көрсетуге бағытталған. Жеке консультацияларды, топтық жұмысты, кәсіби қауымдастықтарды және әртүрлі қолдау әдістерін қамтитын кешенді тәсіл материалды терең меңгеруге және оны тәжірибеде тиімді қолдануға ықпал етеді.

10. Қолданылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы.
4. Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 21 қарашадағы № 467 бұйрығы. "Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру деңгейлерін таңдау бойынша жалпы білім беретін пәндер мен курстар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы.
5. Правила организации и проведения курсов повышения квалификации педагогов, а также посткурсового сопровождения деятельности педагога от 28 января 2016 года № 95.
6. Руководство для педагогов по курсу «Глобальные компетенции» в 5-9 классах – г. Нур-Султан: НАО им. И. Алтынсарина, 2022. – 250 с. Авторский коллектив: Чоушева А.И., Исакова А.К., Игликов Т.С., Азимбаева Р.О., Мухамедханова А.К., Жакиянова Ж.Г., Култуманова А.Ж., Кабдрахманова А.А.
7. Проект Концепции развития экологической культуры среди населения на 2024-2029 годы. / <https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=15105185/>
8. Соловьева Г.Г. Религия в Казахстане. История и современность. Учебное пособие / Под общ. ред. А.Х. Бижанова. - Алматы: Институт философии, политологии и религиоведения КН МОН РК, 2018.-348 с. ISBN 978-601-304-091-2
9. Абуов А.П., Калилаханова К.Т., Жанузакова Г.Е., Алимкулова С.Б., Закарьянова Ш.К. Светскость и основы религиоведения. – Алматы: «Көкжиек-Горизонт», 2023. -195
10. Религиоведение. Издательство: Юрайт; Серия. Высшее образование. 2024. ISBN 978-5-534-06458-2, - 382 стр.

Қосымша әдебиеттер:

1. Барбара Маккиннон, Эндрю Фиала. Этика: Теория и современные вопросы. ISBN-10: 1305958675, ISBN-13: 978-1305958678 Издательство: Cengage Learning. 2018 г., 640 стр.
2. Антонова Д.А., Оспенникова Е.В., Спирин Е.В. Цифровая трансформация системы образования. Проектирование ресурсов для современной цифровой учебной среды как одно из ее основных направлений // Вестник Пермского государственного гуманитарно-педагогического университета. Серия: Информационные компьютерные технологии в образовании. 2018. № 14. С. 5–37.

3. Нуржанова А.Т., «Формирование коммуникативных умений в контексте уровневых программ курсов повышения квалификации педагогов» АОО НИШ ЦПМ, Астана, 2015.
4. Профессиональная этика и этикет : учебно-методическое пособие / Н. В. Рябинина ; Яросл. гос. ун-т им. П. Г. Демидова. — Ярославль: ЯрГУ, 2017. — 36 с.
5. Охрана труда и безопасность жизнедеятельности. Учебное пособие/ М.К. Дюсебаев, Ж.С. Абдимуратов; АУЭС. Алматы, 2011. -79 с. ISBN 9965-850-38-0
6. Грудупс К. Я. Развитие критического мышления с использованием различных стратегий//Методист организаций образования. 2018. №7. -25с
7. Разработка национальной модели казахстанского медиаобразования в контексте модернизации общественного сознания и реализации приоритетов «Мәңгілік ел»
8. Ахметова Л.С. Медиаобразование в Казахстане //Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2014. – № 3-2. – С. 37-38
9. Инструктивно-методическое письмо «Об особенностях учебно-воспитательного процесса в организациях среднего образования Республики Казахстан в 2023-2024 учебном году». – Астана: НАО имени И. Алтынсарина, 2023. – 112 с.